

De offentlige investeringer i veje i 2018

Veje har lav prioritet på trods af fremgang i dansk økonomi

Det går igen godt med dansk økonomi. I 2017 steg bruttonationalproduktet, BNP, med godt to procent – det højeste siden 2006, og i år og til næste år er der udsigt til vækstrater på omkring to procent. Fremgangen er bredt funderet, da efterspørgslen stiger takket være større eksport og mere privat forbrug samt flere private investeringer.

Under lavkonjunkturen for nogle år siden var underskuddet på den offentlige saldo tæt på Stabilitets- og Vækstpagtens grænse på 3 % af BNP. Herefter blev underskuddet reduceret til knap 1 % af BNP i fjor, og vismændene skønner, at underskuddet vil blive yderligere forbedret til knap 0,0 % i år og ca. 0,0 % af BNP til næste år.

I 2017 var de samlede offentlige investeringer 75 mia. kr., hvoraf 56 mia. kr., eller $\frac{3}{4}$, var bygninger og anlæg. Regeringen forventer, at investeringerne i bygninger og anlæg vil falde med et par procent i år, hvorefter de vil stige med 0,3 % til næste år. Udbygningen af motorvejen på Vestfyn med i vurderingen.

Regeringen mener, at de planlagte offentlige investeringer i 2019 er $2\frac{3}{4}$ mia. kr. over det beregningsteknisk forudsatte niveau, og at der er behov for tilpasninger, så investeringerne flugter med det finansierede niveau i finansministeriets opdaterede 2025-forløb fra august. Alternativt skal der findes finansiering til at løfte rammen til offentlige investeringer.

Det er som om, politikerne behandler de offentlige investeringer som noget residualt, efter indkomstoverførslerne og den offentlige beskæftigelse samt provenuet af skatter er fastlagt.

Den lave prioritering af de offentlige investeringer kan mærkes på vejene, som er en vigtig del af det danske velfærdssamfund på linje med uddannelse og sundhed. Prisen for at der bliver investeret for lidt i udbygning og opretholdelse af vejene er en svagere økonomisk vækst på grund af en svagere udvikling i produktiviteten.

For stiger den økonomisk aktivitet, så medfører det mere trafik, og hvis vejkapaciteten ikke bliver tilsvarende udvidet, vil der opstå endnu mere trængsel. Det svækker produktiviteten og væksten i BNP, og yderligere trængsel gør trafikanterne mere frustrerede.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører har i 2016 givet tilstanden af kommunernes veje den laveste karakter blandt nogle undersøgte kategorier. Det afspejler et akut behov for en bedre indsats, da vejenes funktionalitet ellers vil blive truet. For statens veje mangler der i 2018-2021 godt 700 mio. kr., hvis den vedligeholdelsesmæssige balance skal fastholdes.

Hertil kommer, at stop-and-go politik er vanskeligt for virksomhederne at håndtere, da de ikke kan fastholde kompetente medarbejdere og ikke tør investere i fremtidig udbygning.

Politikerne bør opprioritere udbygning og opretholdelse af vejene. Og så bør politikerne være opmærksomme på betydningen af gode rammevilkår for virksomhederne, herunder

stabil produktion, og rette fokus på nettogevinsterne ved vejprojekterne. Det virker ofte som om, fokus er på anlægsudgifterne, og at dette helt overskygger nettogevinsterne.

De offentlige investeringer i anlæg af veje

Statens og kommunernes investeringer i anlæg af veje beløber sig i 2018 til i alt 5,5 mia. kr. mod 6,1 mia. kr. i 2017 og 6,9 mia. kr. i 2016. I år er der således et fald på knap 0,7 mia. kr. eller 11 % efter et fald på knap 0,8 mia. kr. eller 11 % i fjor. Det fremgår af finansloven og de kommunale budgetter.

I notatet er alle beløb i 2018-priser, og de procentvise ændringer er beregnet i faste priser.

De offentlige investeringer i anlæg af veje. Bruttoudgifter. Mio. kr. i 2018-priser

	2016R	2017B	2018B
Anlæg af hovedlandeveje	1.929	1.704	1.198
Kapitalbevarende vedligehold	575	591	555
Vejdirektoratet i alt	2.504	2.295	1.753
Kommunernes anlægskonti i alt	4.402	3.844	3.711
I alt offentlige investeringer i veje	6.906	6.139	5.464
Ændring i forhold til året før: kroner		- 767	- 675
Ændring i forhold til året før: procent		-11,1	-11,0

R. Regnskab. B: Budget. Kilde: Finanslov 2018 og Danmarks Statistik

Anlæg af hovedlandeveje

Ifølge finanslov 2018 falder Vejdirektoratets udgifter til anlæg af hovedlandeveje med 506 mio. kr. eller med 30 % i faste priser fra 1.704 mio. kr. i 2017 til 1.198 mio. kr. i 2018, jf. konto § 28.21.20.10.51. Anlægsaktiver (anskaffelser).

Anlæg og forbedringer af hovedlandeveje. Bruttoudgifter i mio. kr. i 2018-priser

	2016R	2017B	2018F	2019 BO1	2020 BO2	2021 BO3
Udgifter	1.929	1.704	1.198	1.982	1.593	1.199
Heraf skøn for belægnings/asfalt	386	341	240	396	319	240

R: Regnskab. B: Budget. F: Finanslov. BO: Budgetoverslag. Kilde: Finanslov 2018, konto § 28.21.20.10.51.

Vi antager, at asfalt udgør en femtedel af de samlede udgifter til anlæg og forbedringer af hovedlandeveje. I så fald vil udgifterne til asfalt falde med 99 mio. kr. fra 2017 til 2018.

Kapitalbevarende vedligeholdelse

Vejdirektoratets udgifter til kapitalbevarende vedligeholdelse falder med 36 mio. kr. eller med 6 % i faste priser fra 591 mio. kr. i 2017 til 555 mio. kr. i 2018, jf. konto § 28.21.30.10,

Kapitalbevarende vedligeholdelse. Bruttoudgifter i mio. kr. i 2018-priser

	2016R	2017B	2018F	2019 BO1	2020 BO2	2021 BO3
Kapitalbevarende vedligehold	575	591	555	532	532	532
Heraf belægnings	194	205	192	230	230	230

R: Regnskab. B: Budget. F: Finanslov. BO: Budgetoverslag. Kilde: Finanslov 2018, konto § 28.21.30.10, som svarer til forslaget, der er mere detaljeret

Vejdirektoratets udgifter til belægninger på kontoen for kapitalbevarende vedligeholdelse falder i 2018 med 13 mio. kr. eller med 6 % fra 205 mio. kr. i 2017 til 192 mio. kr. i 2018. I de følgende år er niveauet 20 % højere end i år.

Kommuner

Danmarks Statistik har den 16. januar i år offentliggjort de kommunale budgetter for 2018. Anlægsbudgetterne er på i alt 19,1 mia. kr. Det er 200 mio. kr. eller 1 % mere end året før. På hovedkontoen for transport og infrastruktur er der imidlertid et fald i anlægsudgifterne på 138 mio. kr., eller 3 %, idet kommunerne budgetterer med 4,3 mia. kr.

I år udgør veje 87 % af anlægsudgifterne på hovedkontoen for transport og infrastruktur. Det samlede anlægsbudget for veje falder i 2018 med 133 mio. kr., eller med 3 %, til 3,7 mia. kr. Selvom det er næsten samme niveau som i fjor, så er investeringerne 16 % mindre end for to år siden. Der er dermed tale om en markant tilbagegang.

Anlæg af kommunale veje. Hele landet.

Bruttoudgifter. Mio. kr. i 2018-priser

Konti	2016R	2017B	2018B
2.28.11. Vedligeholdelse	181	87	117
2.28.12. Belægninger	80	111	119
2.28.14. Vintertjeneste	5	4	6
2.28.22. Vejanlæg	2.298	2.073	1.844
2.28.23. Standardforbedringer af færdselsarealer	1.840	1.568	1.625
Anlæg af veje i alt	4.402	3.844	3.711

R: Regnskab. B: Budget. Kilde: Danmarks Statistik

Der er stor spredning i udviklingen blandt kommunerne, hvilket vil fremgå af et efterfølgende notat.

På kontoen for drift og vedligeholdelse budgetterer kommunerne med udgifter for i alt 5,1 mia. kr. Det er 1 % mindre end niveauet i fjor, svarende til 46 mio. kr.

Drift og vedligeholdelse af kommunale veje. Hele landet.

Bruttoudgifter. Mio. kr. i 2018-priser

Konti	2016R	2017B	2018B
2.28.11. Vedligeholdelse	3.229	3.174	3.152
2.28.12. Belægninger	1.113	1.074	1.085
2.28.14. Vintertjeneste	808	869	857
2.28.22. Vejanlæg	27	61	36
2.28.23. Standardforbedringer af færdselsarealer	6	8	9
Drift & vedligehold af veje i alt	5.184	5.186	5.140

R: Regnskab. B: Budget. Kilde: Danmarks Statistik

Sammenlagt budgetterer kommunerne i år med et fald på vejområdet på knap 0,2 mia. kr., svarende til 2 % i faste priser, fra 9.030 mio. kr. i 2017 til 8.851 mio. kr. i 2018.

Udarbejdet til Dansk Vejforening
af konsulent cand.polit. Finn Bo Frandsen

fbf@mail.dk

telefon 21 43 19 65